

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Speculum Quaestionum moralium, in universam Aristotelis philosophi summi Ethicen

Case, John

Francofurtum, 1597

VD16 C 1242

Cap. III. - Vtrum voluptas sit motus? [...]

[urn:nbn:de:bsz:31-109038](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-109038)

bat quod sit commune obiectum virtutum, in cuius moderatione versantur omnes virtutes. In tertio materiã temperantie esse ostendit. In septimo ad continentiam & incontinentiam comparat. In hoc deniq; ad contemplationem metis necessariã esse concludit. Non est ergo otiosa eiusdem in tot libris tractatio, cum in singulis locis tractationis habetur distinctio.

Opp.

Si addas prudentiã in Socrate sapientiam, bonum illud prudentia essentialiter sit melius: ergo accessione alterius boni bonum melius fiat.

Resp.

Summo bono ad existentiam multa, ad essentiam nulla addi possunt.

Hac ratio non concludit propositũ. Nam quaritur, An summum bonum additione melius fiat? quod negatur ideo quia est summum, cui ad existentiam multa, ad essentiam verò nulla addi possunt vt fiat melius.

C A P. III.

Virum voluptas sit motus?

An dolor sit indigentia eius quod est secundum naturam;

An voluptas sit expletio eiusdem?

An voluptas obscena sit delectabilis per se?

An voluptates speciei differant?

MIRARIS fortasse & non iniuriã, cum videas ex vno eodemq; cap. tot quaestiones moueri: scrupulus autem hic

hic

hic nullus erit, si ex singulis penè con-
 clusionibus, vnam eximi studiosiùs attēde-
 ris. Simul quidem omnes proposui, quia
 simul tractantur: paucissimis vt vides ex-
 plicui, quia refutatione, quam apud phi-
 losophum aliquando suspicor; non de-
 mōstratione, quam semper in illo admi-
 ror, discutiantur. Refellit hic diuinum
 Platonē: cui, etiam si magister fuit togam
 philosophi excellētis inuidet. Prima cō-
 clusio huius cap. est, quod voluptas non
 sit idcirco mala, quia qualitas non est, vt
 quidam dixerūt. quippe tum sanè actio-
 nes virtutū essent malæ, cum inter qua-
 litates non numerantur. Secunda est,
 quòd idèò voluptas nō sit praua quia in-
 tentionem capit ac remissionem, tum e-
 nim virtutes ipsæ essent malæ quæ inten-
 duntur ac remittuntur. Tertia est, quòd
 voluptas nō sit motus, quia neq; veloci-
 tas neque tarditas, quæ sunt propriæ affe-
 ctiones motus voluptati competunt.
 Quarta est, quod neq; dolor sit defectio,
 nec voluptas sit expletio eius quod est se-
 cundū naturā. Ratio est, quia ambo sunt
 affectus naturæ conuenientes quāuis vo-

Quòd volu-
 ptas non sit
 motus,

luptas magis quàm dolor eidem conueniat. Quinta est, quòd obscenæ voluptates non sint per se & vi sua iucundæ & delectabiles. Nam vt ægrotis amara dulcia, & lippis alba nigra apparent: ita quæ sunt verè delectabilia hominibus deprauatis & corruptis maximè tristitia, quæ verò sunt obscœna maximè iucunda esse videtur. Postrema est, quòd voluptates inter se vt voluptatum obiecta specie differant: alia enim est voluptas temperantis, alia liberalis, alia cuiusque prout quisque rerum studio ac desiderio trahitur. Iuxta illud,

Natura sequitur semina quisq; sua.

Harum omnium quæstionum distinctiones sigillatim ne expectes, nam satis antè in 7. lib. discutuntur hæc omnia.

Distinctio prima.

Voluptas consideratur, vel	Materialiter, pro obiecto voluptatis.	}	Pro affectu, & sic non est motus.
			Formaliter, idq; vel

Opp. contra primam quæstionem.

Omnis affectus est motus animi: sed voluptas est affectus: ergo est motus.

Resp.

Voluptates
specie dif-
ferunt.

Resp.

Omnis affectus est motus fufe sumptus non strictè, vt hic in tertio physicorum sumitur, vbi actus entis in potentia definitur.

Opp. contra secundam & tertiam.

Deficiēte eo quod natura est accommodatum dolemus, presente autem eo gaudemus: ergo dolor est defectio vel indigentia eius quod est secundum naturam, voluptas verò eiusdem expletio & abundantia.

Resp.

Non cohaeret ratio. Nam quamuis dolor indigentiam delectabilis, voluptas copiam eiusdem sequitur: non tamen rectè concluditur quod sint ipsa indigentia vel expletio, sed potius affectus animi sequentes ista.

Opp. contra quartam.

Voluptas obscena expetitur à multis: ergo est delectabilis. Nam triste & acerbum nemo expetit.

Resp.

Per se, & sic vera bona animi sunt solum iucunda.

Aliquid est delectabile, vel *Per accidens, & sic turpes voluptates apparent delectabiles, quae tamen propter nigram (vt aiunt) caudam exitumq; miserabilem reuera acerbissima habeantur.*

Ss § CAP.